

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

మహర్షి వేదవ్యాసప్రణీతం శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ చతుర్థస్కంధే వింశోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ చతుర్థస్కంధే వింశోఽధ్యాయః ॥

మైత్రేయ ఉవాచ

భగవానపి వైకుంఠః సాకం మఘవతా విభుః |

యజ్ఞైర్భజ్యపతిస్తుష్టో యజ్ఞభుక్ తమభాషత || 1 ||

శ్రీభగవానువాచ

ఏష తేఽకార్షద్భంగం హయమేధశతస్య హ |

క్షమాపయత ఆత్మానమముప్య క్షంతుమర్హసి || 2 ||

సుధియః సాధవో లోకే నరదేవ నరోత్తమాః |

నాభిద్రుహ్యంతి భూతేభ్యో యర్హి నాత్మా కలేవరం || 3 ||

పురుషా యది ముహ్యంతి త్వాదృశా దేవమాయయా |

శ్రమ ఏవ పరం జాతో దీర్ఘయా వృద్ధసేవయా || 4 ||

అతః కాయమిమం విద్వానవిద్యాకామకర్మభిః |

ఆరభ్య ఇతి నైవాస్మిన్ ప్రతిబుద్ధోఽనుషజ్జతే || 5 ||

అసంసక్తః శరీరేఽస్మిన్నమునోత్పాదితే గృహే |

అపత్యే ద్రవిణే వాపి కః కుర్యాన్నమతాం బుధః || 6 ||

ఏకః శుద్ధః స్వయంజ్యోతిర్నిర్గుణోఽసౌ గుణాశ్రయః |

సర్వగోఽనావృతః సాక్షీ నిరాత్మాఽఽత్మాఽఽత్మనః పరః || 7 ||

య ఏవం సంతమాత్మానమాత్మస్థం వేద పూరుషః |
నాజ్యతే ప్రకృతిస్థోఽపి తద్గుణైః స మయి స్థితః || 8 ||

యః స్వధర్మేణ మాం నిత్యం నిరాశీః శ్రద్ధయాన్వితః |
భజతే శనకైస్తస్య మనో రాజన్ ప్రసీదతి || 9 ||

పరిత్యక్తగుణః సమ్యగ్దర్శనో విశదాశయః |
శాంతిం మే సమవస్థానం బ్రహ్మ కైవల్యమశ్నుతే || 10 ||

ఉదాసీనమివాధ్యక్షం ద్రవ్యజ్ఞానక్రియాత్మనాం |
కూటస్థమిమమాత్మానం యో వేదాప్నోతి శోభనం || 11 ||

భిన్నస్య లింగస్య గుణప్రవాహో
ద్రవ్యక్రియాకారకచేతనాత్మనః |
దృష్టాసు సంపత్సు విపత్సు సూరయో
న విక్రియంతే మయి బద్ధసౌహృదాః || 12 ||

సమః సమానోత్తమమధ్యమాధమః
సుఖే చ దుఃఖే చ జితేంద్రియాశయః |
మయోపక్లప్తాఖిలలోకసంయుతో
విధత్స్వ వీరాఖిలలోకరక్షణం || 13 ||

శ్రేయః ప్రజాపాలనమేవ రాజ్ఞో
యత్సాంపరాయే సుకృతాత్ షష్టమంశం |
హర్తాన్యథా హృతపుణ్యః ప్రజానా -
మరక్షితా కరహరోఽఘమత్తి || 14 ||

ఏవం ద్విజాగ్ర్యానుమతానువృత్త -
ధర్మప్రధానోఽన్యతమోఽవితాస్యాః |

ప్రాస్వేన కాలేన గృహోపయాతాన్
ద్రష్టాసి సిద్ధాననురక్తలోకః || 15 ||

వరం చ మత్ కంచన మానవేంద్ర
వృణీష్వ తేహం గుణశీలయంత్రితః |
నాహం మఖైర్వై సులభస్తపోభి -
ర్యోగేన వా యత్సమచిత్తవర్తి || 16 ||

మైత్రేయ ఉవాచ
స ఇత్థం లోకగురుణా విష్వక్సేనేన విశ్వజిత్ |
అనుశాసిత ఆదేశం శిరసా జగృహే హరేః || 17 ||

స్పృశంతం పాదయోః ప్రేష్టా వ్రీడితం స్వేన కర్మణా |
శతక్రతుం పరిష్వజ్య విద్వేషం విససర్జ హ || 18 ||

భగవానథ విశ్వాత్మా పృథునోపహృతార్హణః |
సముజ్జహానయా భక్త్యా గృహీతచరణాంబుజః || 19 ||

ప్రస్థానాభిముఖోఽప్యేనమనుగ్రహవిలంబితః |
పశ్యన్ పద్మపలాశాక్షో న ప్రతస్థే సుహృత్సతాం || 20 ||

స ఆదిరాజో రచితాంజలిర్హరిం
విలోకితుం నాశకదశ్చలోచనః |
న కించనోవాచ స బాష్పవిక్లవో
హృదోపగుహ్యముమధాదవస్థితః || 21 ||

అథావమృజ్యాశ్రుకలా విలోకయ -
న్నతృప్తదృగ్గోచరమాహ పూరుషం |
పదా స్పృశంతం క్షితిమంస ఉన్నతే
విన్యస్తహస్తాగ్రమురంగవిద్విషః || 22 ||

పృథురువాచ

వరాన్ విభో త్వద్వరదేశ్వరాద్ బుధః

కథం వృణీతే గుణవిక్రియాత్మనాం ।

యే నారకాణామపి సంతి దేహినాం

తానీశ కైవల్యపతే వృణే న చ ॥ 23 ॥

న కామయే నాథ తదప్యహం క్వచి -

న్న యత్ర యుష్మచ్ఛరణాంబుజాసవః ।

మహత్తమాంతర్హృదయాన్ముఖచ్యుతో

విధత్స్వ కర్ణాయుతమేష మే వరః ॥ 24 ॥

స ఉత్తమశ్లోక మహాన్ముఖచ్యుతో

భవత్పదాంభోజసుధాకణానిలః ।

స్మృతిం పునర్విస్మృతతత్త్వవర్తమాం

కుయోగినాం నో వితరత్యలం వరైః ॥ 25 ॥

యశః శివం సుశ్రవ ఆర్యసంగమే

యదృచ్ఛయా చోపశృణోతి తే సకృత్ ।

కథం గుణజ్ఞో విరమేద్వినా పశుం

శ్రీర్యత్రువవ్రే గుణసంగ్రహేచ్ఛయా ॥ 26 ॥

అథాభజే త్వాఖిలపూరుషోత్తమం

గుణాలయం పద్మకరేవ లాలసః ।

అప్యవయోరేకపతిస్పృధోః కలి -

ర్న స్యాత్కృతత్వచ్ఛరణైకతానయోః ॥ 27 ॥

జగజ్జనన్యాం జగదీశ వైశసం

స్యాదేవ యత్కర్మణి నః సమీహితం ।

కరోషి ఫల్గ్వప్యరు దీనవత్సలః
స్వ ఏవ ధిష్ణ్యేఽభిరతస్య కిం తయా || 28 ||

భజంత్యథ త్వామత ఏవ సాధవో
వృదస్తమాయాగుణవిభ్రమోదయం |
భవత్పదానుస్మరణాదృతే సతాం
నిమిత్తమన్యద్భగవన్న విదృహే || 29 ||

మన్యే గిరం తే జగతాం విమోహినీం
వరం వృణీష్యేతి భజంతమాత్త యత్ |
వాచా ను తంత్యా యది తే జనోఽసితః
కథం పునః కర్మ కరోతి మోహితః || 30 ||

త్వస్మాయయాద్ధా జన ఈశ ఖండితో
యదన్యదాశాస్త్ర ఋతాత్మనోఽబుధః |
యథా చరేద్బాలహితం పితా స్వయం
తథా త్వమేవార్హసి నః సమీహితుం || 31 ||

మైత్రేయ ఉవాచ
ఇత్యాదిరాజేన నుతః స విశ్వదృక్
తమాహ రాజన్ మయి భక్తిరస్తు తే |
దిష్ట్యేదృశీ ధీర్మయి తే కృతా యయా
మాయాం మదీయాం తరతి స్మ దుస్త్వజాం || 32 ||

తత్త్వం కురు మయాఽఽదిష్టమప్రమత్తః ప్రజాపతే |
మదాదేశకరో లోకః సర్వత్రాప్నోతి శోభనం || 33 ||

మైత్రేయ ఉవాచ
ఇతి వైన్యస్య రాజర్షేః ప్రతినంద్యార్థవద్వచః |
పూజితోఽనుగృహీత్వైవనం గంతుం చక్రేఽచ్యుతో మతిం || 34 ||

దేవర్షిపితృగంధర్వసిద్ధచారణపన్నగాః ।

కిన్నరాప్పరసో మర్త్యాః ఖగా భూతాన్యనేకశః ॥ 35 ॥

యజ్ఞేశ్వరధియా రాజ్ఞా వాగ్విత్తాంజలిభక్తితః ।

సభాజితా యయుః సర్వే వైకుంఠానుగతాస్తతః ॥ 36 ॥

భగవానపి రాజర్షేః సోపాధ్యాయస్య చాచ్యుతః ।

హరన్నివ మనోఽముష్య స్వధామ ప్రత్యపద్యత ॥ 37 ॥

అదృష్టాయ నమస్కృత్య నృపః సందర్శితాత్మనే ।

అవ్యక్తాయ చ దేవానాం దేవాయ స్వపురం యయౌ ॥ 38 ॥

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
చతుర్థస్కంధే వింశోఽధ్యాయః ॥